

D Z

Družstevní závody Dražice n. Jizerou , pošta Benátky nad Jizerou.

Dnes se zastavíme v Dražicích nad Jizerou, kde se v 19. století zapustily družstevní kořeny. Vše začal Josef Kysela koupí mlýna na řece Jizeře (1876). V roce 1891 proběhla rekonstrukce a zprovoznila se pekárna. Namontovaly se dvě turbíny, jedna poháněla mlýn, druhá dynamo. Výrobu a zprovoznění zařídila firma Františka Křížíka. Provozy byly v roce 1899 prodány subjektu " Obilné skladiště, válcový mlýn a pekárna v Dražicích n. Jiz." . V roce 1900 vzniklo družstvo. V roce 1910 se zprovoznila hydroelektrárna, v roce 1912 šly investice do vlastních parních elektráren. Firma vlastnila skladiště obilí, tři elektrárny, pekárny, sušárny, různé zpracovatelské podniky, opravny, moštárny, kampeličku a jiné. V době největšího rozkvětu zásobovala elektřinou 29 měst a 460 obcí. Čtyřicátá léta přinesla nucený odprodej části provozu. Postupem doby vznikl "Družstevní kombinát" s hlavní výrobou ohříváčů vody. V roce 1989 vznikly dva podniky - Družstevní závody Dražice n. Jiz. a SP Družstvo. V roce 2006 firmy odkoupila švédská firma NIBE. Podrobná informace o historii družstva na adrese: www.dzd.cz.

PROTEKTORÁT

Subjekt si pořídil výplatní stroj v době Protektorátu ČM, pravděpodobně v roce 1939. Byl jím výplatní stroj Francotyp, otisk měl sběratelské označení FR 8h - 4m . Otisk měl několik protektorátních podob, viz níže. Mezi denním a výplatním razítkem bylo logo firmy - písmena DZ zakomponovaná do sebe v kruhu.

3. REPUBLIKA

Po osvobození stroj dostal otisk s československým vzorem (výplatní razítko ve tvaru větrné růžice) .Otisk měl několik podob:

- 23. 7. 1945: německo - české denní razítko, vysekaný německý název Böhmen und Mähren ve výplatním razítku - logo zůstalo stejné jako z doby Protektorátu,

- 30. 7. 1945 - 4. 8. 1945 - došlo k zasazení názvu Československo do výplatního razítka, ale stroj vyplácel s otiskem, kde byl vysekán německý název pošty v denním razítku,

Tyto dva otisky patří mezi vzácnosti úrovně RR a R,

- třetí otisk vyplácel od - 27.9. 1945 - 10/45 - a možná i déle, to už měl definitivní podobu československého otisku, logo zůstalo stejné jako u předchozích otisků. Viz níže.

4. REPUBLIKA

Jako jeden z mála otisků po komunistickém převratu zůstalo označení stejné jako u

předchozích otisků. Bylo jím logo DZ = Družstevní závody.

Určitě proto, že se jednalo o družstvo, i když i to podleho znárodnění, ale hlavně proto, že označení neslo neškodnou zkratku. První otisky po vytvoření Družstevního kombinátu se zatím ve veřejném prostoru nezveřejnily, existuje hodně otisků z pozdějšího období, kdy byl do denního razítka zasazeno PSČ: 294 31 BENÁTKY NAD JIZEROU 1 (dohlédací a podací pošta).

Časové rozmezí: - 5/76 - 4/85 -

Temto otisk ve všech dobách vyplácel korespondenci i dalším subjektům začleněným do Družstevního kombinátu. To se dělo i v dřívějších dobách (dříve se korespondence vyplácela Vineckému akciovému mlýnu, Prago-mlýnům Praha, Východočeským elektrárnám atd.). Dělo se tak pravděpodobně se souhlasem pošty.

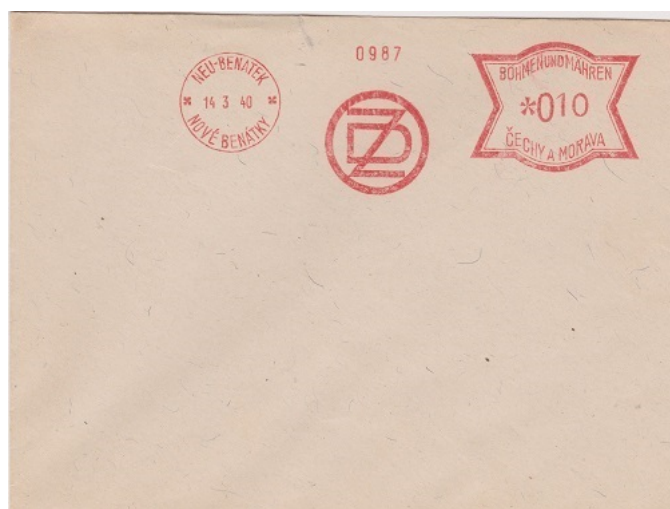
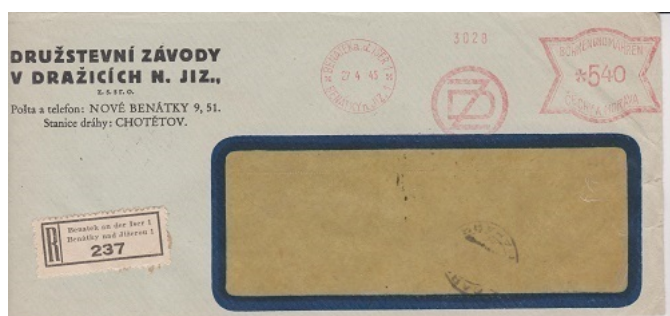
V době 4. republiky se vytvořilo nové logo DKD Dražice s bleskem v kruhu, ale do výplatního otisku se nedostalo. Dohlédací pošta byla ale.

Na závěr dodávám, že zkratky se v době 4. republiky moc nevyskytovaly (natož bez textu), DZ je jedna z mála, které se v tomto období objevily v otiscích.

Pro ilustraci několik otisků z dřívějších období:

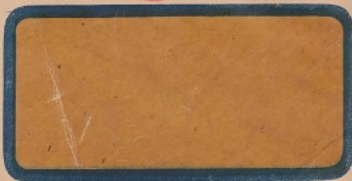
Protektorát ČM

3. REPUBLIKA

0618

VÝCHODOČESKÉ ELEKTRÁRNY
NÁRODNÍ PODNIK
KRAJ DRAŽICE N. JIZ.

340 "